

Informační bulletin SKKS Chomutov

číslo 12, ročník 3, květen 2002

Skks, Palackého 4995/85, 430 01 Chomutov

tel. 0396/65 12 50, fax 0396/65 12 49

e-mail: knihovna@skks.cz, redakce - Vladimír Valeš

Toto číslo 12/2002 vyšlo v 13. května 2002, MK ČR E 10422

Obsah:

[Souvislosti](#)

[Baro Shero: Japan for sale / Japonsko na prodej](#)

[Kreslený humor Davida Burgera](#)

[Vojtěch Kraus: Obrazy - grafika Jana Tržilová: Roma Unwanted - Romové nechtění](#)

[Putovní výstava Romské historie](#)

[Zmizelí sousedé](#)

[Chomutov v jubilejním roce - fotografická přehlídka](#)

[Meziknihovní výpůjční služba, www a @](#)

[Veřejné informační služby knihoven - VISK 3](#)

[Festival mateřského jazyka](#)

[Koncertní sezóna začala!](#)

[K historii chomutovské knihovny](#)

[... krátce](#)

Souvislosti

Čtu si v knize Hanse Beltinga Konec dějin umění (Mladá fronta 2000) takováto slova: "Dnes v kultuře narůstají majetnické nároky na umění a nejsou primárně ideologického nebo politického rázu. To spíš kultura sahá po posledních rezervách jak se prosadit a je vydána na milost a nemilost prostředkování sebe sama, přičemž povolává i umění, aby předstoupilo jako její svědek."

Včera večer jsem po zpravodajství projel všemi čtyřmi kanály veřejnoprávních a privátních televizí a umění jako svědků tam bylo jako šafránu. Všichni se chtějí bavit, nezřízeně smát, utrácet volný čas, s nímž si nevědí rady. Ministr školství lká nad přemírou požadavků na encyklopedické znalosti žáků a studentů, ale TV se hemží hádankářskými kvízy a vědomostními soutěžemi, bohatě dotovanými cenami, penězi, zájezdy, neutuchající slávou do zítřejšího dne. Vzdělanost a moudrost se nám zredukovala na řady událostí a dat, jmen a příběhů, postavíček a drbů, jakoby v tomto rozsekaném dominu měla být ukryta moudrost.

Kultura se umění, podle mého soudu, dovolává čím dál marněji. Místo hodnotné hudby libivá kulisa, místo soustředěné četby komiksových příběhů, místo analýzy současného stavu křiklavé titulky bulvárních tiskovin. Místo soustředěného proplouvání hlubinami informací na Internetu povrchní mžitkové courání po atraktivních a lechtivých tématech.

Jestli s tím něco neuděláme, hrozí nám obecné pustnutí, v lepším případě jednostranný vývoj směřující k fach- idiotismu. Ale bráním se a nechci tomu podléhat. Mám několik čerstvých zážitků. Třeba z prací studentů, které vytvořili v rámci středoškolské odborné činnosti. Četl jsem je, viděl a

poslouchal nedávno na krajské soutěži v Ústí n. L. Byla radost názory a znalosti nejen faktů, ale hlavně souvislostí od těch mládenců a slečen slyšet. Budiž pochváleni pedagogové, kteří je k tomu vedou. Nebo zážitek z muzicírujících dětí a mládeže na koncertu Zvonu. Tam se umění nekrčilo jako chudý příbuzný a otloukánek v koutě, tam šlo kultuře za svědka jako nejmocnější spojenec.

Baro Shero: Japan for sale / Japonsko na prodej

Galerie Lurago 4. 3. - 27. 3. 2002

Baro Shero je postava z ruských cikánských pohádek. V romštině to znamená doslovně velká hlava - je to tedy označení pro náčelníka. V angličtině se zas velká hlava říká člověku, který příliš spoléhá na svůj rozum. Tímto jménem také podepisuje své obrazy Katsuhiko Iwashita (1971), který v devatenácti letech odešel z Japonska do Kanady studovat fyziku, ale pak se rozhodl pro dráhu malíře (první výstavu měl v roce 1998 v Montrealu) a posléze pro život v České republice (od roku 1999).

Obrazy "japonského" cyklu s anglickým názvem *Japan for sale* vznikly v Praze v letech 1999 až 2002. Nesourodý a ironický název výstavy napovídá, že by se zklamal každý, kdo by od ní očekával čistou esenci všeho japonského. Hned úvodní obraz je "tradiční" tušová kresba na papíře, ale na nevhledných fragmentech olejového podkladu (olej je technika pro japonské umění cizorodá). Další skupina obrazů reprodukuje tištěné vzory japonských látek či staré rodové znaky - ovšem opět to nejsou tisky na textilu, ale buď olejomalby, anebo jsou poskládány z akrylových nudliček na hrubém plátně.

Jedna série částečně kopíruje starou japonskou karetní hru zvanou *karuta*. Karty zobrazují podivné duchy a monstra ze starých japonských vyprávění. Tyto fantastické výjevy jsou v sérii *Japan for sale* opět ztvárněny hutnými olejovými barvami a některé jsou kombinovány s motivy ze slavných japonských dřevořezů, například od Utamaróa (kurtizána v kimonu s poodhaleným poprsím) nebo Hokusaje (hora Fudži). Na několika obrazech najdeme obyčejné misky, šálky na čaj, kousky rybí pasty, kterou si Japonci dávají do polévky, kámen na tuš, ale i téměř posvátné masky ze středověkého japonského dramatu *Nó*... Část těchto předmětů je zobrazena v sériích, jaké vidáme třeba v reklamách, anebo jsou pojaty jako evropská zátiší. Jediná skupina obrazů na této výstavě má jméno: *Barvy Japonska*. Jsou to opravdu jen čisté barevné plochy. Nejde o tradiční odstíněné přírodní japonské barvy kimon či textilních doplňků, ale o pastelové, trochu jedovaté až kýčovitě barvy, které lze spíše vidět na japonských světelných reklamách nebo plastových hračkách. Závěr výstavy tvoří znaky a nápisy: jeden obraz je vlastně celá japonská báseň vepsaná černě do bílé barvy, skoro nečitelná a rozmazaná. Pojednává o ideálu člověka a dětem ve škole je předkládána jako báseň poučná a povzbudivá. Katsu říkal, že až v dospělosti pochopil, jak tragická je - napsal ji spisovatel Kendži Mijazawa v nemoci a zoufalství, o tom, jaký chtěl být člověk, ale nikdy nebyl. Zcela odlišně vypadá rudo-černý schematický obraz, složený ze stylizovaných znaků japonského slabičného písma *hiragany*. Připomíná detail obličejů komiksových postav. Poslední obraz, kterým se kruh uzavírá, je jediné písmeno japonské slabičné abecedy: e, připomínající psací p z latinky. Vysloveno znamená obraz, ale v japonštině se slovo obraz píše jinak: pomocí čínského znaku. Je to tedy obraz-slovo-znak v jednom.

Nakonec je třeba říct, že nebyť pohostinnosti, ochoty a nápaditosti dobrých lidí ze Střediska kulturních a knihovnických služeb v Chomutově, tato výstava by se stěžejně uskutečnila. Velký dík

patří panu řediteli Vladimíru Valešovi, Ph. D., a vedoucí galerie paní Jitce Kůsově: za poskytnutí tak nádherného prostoru a tak velké důvěry.

Daniela Iwashita

Kreslený humor Davida Burgera

Výstavní síň knihovny 8. 3. - 5. 4. 2002

Životní situace hodnocené se sarkastickým nadhledem, neznalost a hloupost zviditelněná vložení do nového prostředí, černý humor, hledání nového, originálního nositele děje - bublin a další. Tak pestře na Vás mohla zapůsobit březnová výstava. David Burger je impulsivní autor z Teplic. Při vernisáži byl naprosto spontánní a hravý, strhnout se postupně nechali i ostatní návštěvníci, když zkoušeli pomocí mobilních telefonů svůj orientační smysl. Na kytaru zahrál autorův kamarád, který rovněž nebyl zdejší a než se nám podařilo nasměrovat jej do SKKS, chvílku to trvalo... Po nevážném uvítání přítomných se střídavě ozýval smích z různých koutů výstavy. Jako se střídají roční doby, vystřídal i humor vážná témata. Hostům páteční vernisáží začal veselý víkend. My jsme si v pondělí vychutnali autorův smysl pro humor ještě jednou. Všechny obrázky byly na zemi. Možná se smíchy neudržely!

jku

Vojtěch Kraus: Obrazy - grafika

Galerie Lurago 2. 4. - 24. 4. 2002

Dostávám často otázky, abych něco řekl o své tvorbě. Já si ale nedovedu hned na všechno vzpomenout, a proto jsem si vše napsal. Začínal jsem malovat realisticky pod vedením svého učitele Josefa Kokeše, který bydlel vedle nás. Naučil jsem se obstojně zachytit skutečnost. Malovali jsme spolu hlavně krajinky a zátiší. Léta mezi 15. a 18. rokem byla pro mne asi nejšťastnější, ta objevitelská radost. Potom přišla vysoká škola - Filozofická fakulta v Olomouci, různé umělecké směry, hledání. Posledních 20 let jsem pomalu realisticky vrátil k tomu, co mě těší. Zachytit realisticky svět kolem sebe. Tedy krajinky a zátiší. Tak vidíte, jak se kruh uzavírá.

Přírodu nechci přetvářet, nevymýšlet, deformovat, stát v úžasu nad krásou kolem nás. To však neznamená, že se netěším z jiných tvůrčích počinů. Já to však neumím a musel bych lhát sám sobě. Které malíře obdivuji. Jsou to tvůrci hlavně v 19. a 20. století. Jeden lepší než druhý. Tak alespoň uvedu Navrátila, Mařáka, Švabinského, Kubína a Kubu. Tak bych mohl pokračovat pořád dál a zase bych jich spoustu vynechal. A ještě autoři ze světa - Chardin, Morandi a další. Ti to panečku uměli.

Vystavuji krajiny, zátiší, květiny. Náměty krajin jsou z okolí Kadaně, Ohře i Krušných hor ve všech ročních obdobích. Zátiší představují náhodně, aranžované předměty, ovoce, zeleninu, nádobí i maso a potraviny. Lze malovat vlastně všechno. Snažím se zachytit barvou krásu, tvary, ale i vyjádřit materiál předmětů. Veškeré mé snažení je vedeno radostí z malování, z barev. Mám rád hustou barvu a snažím se malovat, nechci vybarvovat kresbu. Používám olejové barvy a podkladem je většinou sololit. V grafikách pracuji suchou jehlou, námětem jsou krajiny z našeho okolí, polní cesty, Ohře, Krušné hory, ale i Středohoří. Na závěr bych si přál, abyste i vy měli radost z

vytvořených obrazů, protože všechno je určeno pro vás. Umění bez diváků nemá smysl.

Vojtěch Kraus

Jana Tržilová: Roma Unwanted - Romové nechtění

Výstavní síň knihovny 8. 4. - 27. 4. 2002

Autorka se narodila v Praze v roce 1975, je absolventka Vyšší odborné školy herecké, v současné době redaktorka týdeníku Ring, externí spolupracovnice Českého rozhlasu 2, stanice Praha, hostující herečka Docela velkého divadla v Litvínově a náruživá fotografka.

Fotografii se věnuje dva roky. Za tu dobu absolvovala několik kurzů Pražské fotografické školy. V loňském a letošním roce měla řadu výstav v Praze, ale i mimo Prahu (Děčín, Kamenice nad Lipou, v Písku, Litoměřicích). Její fotografie vycházejí v Koktejlů. Elle, Ringu. Fotografie Romů z Chánova, ústecké Matiční ulice a z Kladna, inspirovaly britského hudebního skladatele Jaze Colemana ke zkomponování Concerta Grossa. Setkání s Jazem Colemanem bylo osudové, pro Janu Tržilovou to znamenalo otevření možnosti vystavovat po celém světě. V prosinci loňského roku visely její fotografie v londýnské Covent Garden při premiéře Colemanova Concerta Grossa.

Zpočátku se nechávala oslovit přírodou a krajinou. Následovalo období toulek noční Prahou s jejími romantickými kouty, osvětlenými pouličními lampami. V současné době fotografuje portréty lidí a v jejich tvářích se snaží zachytit jejich jedinečnost, náladu, ale i stopy, které do nich vepsal život sám. Naivní dětské tváře staví do kontrastu s tvářemi starých lidí, poznamenaných životními zkušenostmi. V době, kdy naši zemi houfně opouštěly romské rodiny a odcházely za hranice, kontaktovala Jana několik romských rodin, aby s nimi udělala reportáž o životě tady a představách o životě za hranicemi naší země. To bylo prvním impulsem k vytvoření kolekce fotografií, které pak vykryštovala v nápad prostřednictvím fotografií upozornit na to, že na tomto světě žijí lidé, jejichž přístup k životu i jeho hodnotám je odlišný a najdou se lidé, kteří ho nejsou schopni tolerovat. O Romech se dokonce mluví jako o přízračném národě třetího světa, žijícím na samém dne z hlediska všech společenských a ekonomických indikátorů jsou nejchudší, nejméně vzdělaní, nejvíce nezaměstnaní, zavíraní a žijící na státních podporách, jejich střední délka života je nejkratší a jsou také nejvíce segregováni. Rasismus u nás bezpochyby existuje, stejně jako po celém světě. Nemá přitom jen podobu otrokářství, plynových komor či apartheidu. Dějiny znají mnoho případů, kdy na sebe bere podobu složitých úředních nařízení, za nimiž se skrývají temně nemravné pohnutky. Mnohem silnější je však vzájemné nepřátelství mezi Romy a gadži, která má hlavní příčinu ve vzájemné dlouhodobé špatné zkušenosti. Na obou stranách neporozumění, strach, podezření. Dokonce něco jako studená občanská válka: z gadžovské strany diskriminace a rasistické násilí, z romské strany kriminalita, často spojená s násilím a navíc mentalita "černého pasažera", který se chce, pokud možno, zadarmo přizvít na českém blahobytu. Projekt Roma - Unwanted se snaží poukázat na fakt, že jsme jedné krve a lidi žijící v sociálně vyčleněných lokalitách nestačí označit etiketou "nepřizpůsobivý" a odstavit je na samý okraj společnosti. Tito lidé tu jsou a budou. Musíme je vzít na vědomí a naučit se s nimi žít. Jiné východisko není. Víme, že v žádném případě problém romského etnika nevyřeší výstava fotografií, ale chceme připomínat, že tento problém tady je a je potřeba se jím zabývat.

Jazz Coleman - britský hudební skladatel k projektu Roma Unwanted : "V posledních letech jsem zdůrazňoval nezbytnost toho, aby umělci různých oborů vzájemně spolupracovali způsobem, který

by byl skutečných naplnění významu pojmu spolupráce. Spolupráce s vizuálními umělci pro mne jako hudebníka a skladatele, představuje skvělý příklad této filosofie.

Po příjezdu do České republiky jsem viděl práci fotografky Jany Tržilové, která se specializuje na neutěšenost a bídu Romů. Mám-li být upřímný, pokud jde o vrozené dobro lidstva, jsem v těchto dnech cynický. To, co mě na první pohled na práci Jany oslovilo je fakt, jak s jednoduchými výrazovými prostředky dokáže zasáhnout. Její portréty Romů podle mne vypovídají o zděděné dobrotě člověka. Jednoduše řečeno, jsou to jediné fotografie, které mi kdy dokázaly vehnat slzy do očí. Rozhodl jsem se soustředit se na pět fotografií, které na mne zapůsobily nejhluběji. Jedná se o pět snímků ze série Nechtění, pět okamžiků zachycených na pěti fotografiích. Poté, co jsem na vlastní oči viděl lidi, kteří žijí v takové bídě a jsou obklopení takovými předsudky společnosti, jaké jsem dosud nepoznal, přistihl jsem se, že díky nim najednou zpochybňuji svůj vlastní žebříček hodnot. Uvědomil jsem si, že tito lidé dokáží žít v tak neskutečných podmínkách a přitom ještě oslavovat život jako takový způsobem, který je pro většinu prvního světa absolutně nedosažitelným. Fotografie člověka zanechají neschopného slova a donutí, aby se na chvíli zastavil. To je i mé ocenění Janiny práce a umění. Můj příspěvek je tak výrazem spolupráce s velkým umělcem, který ve svém díle projevil tolik lidskosti."

(Z materiálů nadace na pomoc výtvarného umění Creative)

Putovní výstava Romské historie

chodba 1. patro 8. 4. - 22. 4. 2002

U příležitosti Mezinárodního dne Romů, 8. dubna 2002, naše Středisko knihovnických a kulturních služeb ve spolupráci s organizací Mania (nadace Člověk v tísní) vytvořilo podmínky pro intenzivní představení společenské minority - Romů.

Chtěli jsme oslovit co nejširší veřejnost, vzdělávací instituce a organizace pracující s dětmi a mládeží, protože se domníváme, že pouze tímto směrem může dojít ke zlepšení komunikace a pochopení se. Už dopoledne v 10 hodin proběhl seminář s besedou pro školní děti a mládež, ve 14 hodin pak pro pedagogické pracovníky. Besedu vedli romští asistenti při OÚ v Mostě.

V 17 hodin byla zahájena Putovní výstava Romské historie spolu s výstavou Roma Unwanted - Romové nechtění. Putovní výstava romské historie se snaží na 38 panelech podat ucelený obraz romských dějin od období jejich života v Indii až po současnost. Hlavní pozornost je věnována především dějinám Romů žijících v českých zemích a na Slovensku. Každý z panelů obsahuje komentáře doplněné o fotografie, dokumenty i osobní svědectví charakterizující vybrané historické období. Fotografie jsou zapůjčeny z archivu Muzea romské kultury v Brně a z archivu PhDr. Arne B. Manna. Komentáře sestavily pracovnice společnosti Vudud o.p.s. Veronika Kamenická a Milena Alinčová s využitím odborných prací J. Horváthové, M. Hübschmannové, H. Šebkové, C. Nečase, J. Málka, A. B. Manna, E. Davidové, B. Daniela, A. Frasera, A. Jurové.

K projektu o.p.s. VUDUD: V termínu 2. - 9. 5. 2000 uspořádala o.p.s. Vudud projekt Sedm dní romské historie. Obsahem tohoto projektu byla výstava dokumentující dějiny Romů. Při tvorbě projektu jsme vycházeli z předpokladu, že pro vyvážený pohled na dnešní soužití Čechů a Romů je nutné, aby se všichni se základními fakty z historie Romů seznámili. Současnou situaci nelze bez znalosti minulosti ani pochopit ani konstruktivně řešit. Ačkoli dnes existuje řada odborných prací na toto téma, veřejnost je s dějinami Romů seznámena velice povrchně. Projekt "Sedm dní romské historie" byl finančně podpořen Nadací Open Society Fund a zároveň z prostředků projektu

Zmizelí sousedé

chodba 1. patro, vlevo 26. 4. - 31. 5. 2002

Vzdělávací a kulturní centrum Židovského muzea v Praze připravilo výstavu projektu Zmizelí sousedé, který byl vyhlášen na podzim roku 1999 pod záštitou prezidenta republiky Václava Havla. Projekt literární a badatelské práce žáků základních a studentů středních škol si kladl za cíl zprostředkovat dnešní mladé generaci téma holocaustu jiným způsobem. V létě roku 2000 bylo vyhodnoceno 7 projektů skupin a jednotlivců z Velhartic, Loštice, Ústí nad Labem, Prahy 8, Prahy 10, Stříbra a také práce studenta gymnázia v Kadani Petra Veselého.

Vyšel sborník prací, autoři byli přijati na Pražském hradě prezidentem a v Židovském muzeu se konala beseda se spisovatelem Arnoštem Lustigem. O práci na projektu byl natočen pořad Českého rozhlasu a v srpnu 2001 pořad České televize. Výstava nyní putuje po městech ČR a nyní zavítala i k nám do Chomutova.

Vernisáže v pátek 26. dubna se zúčastnila početná skupina pracovníků Židovského muzea v Praze v čele s autorkou projektu paní Martou Vančurovou. Skupina CHESED zazpívala několik židovských písní. Paní Zuzka Podmelová, která jako dítě prožila terezínské gheťo, ocenila práci studentů a chomutovské knihovně věnovala několik publikací svého muže Jiřího Karna. Na závěr účastníci zhlédli televizní dokument a prohlédli si výstavu, která je k vidění do konce května. S výstavou a filmem se seznámili také účastníci přednášky "Badatelská činnost studentů v regionální historii," kterou pro Akademii 3. věku přednesl dr. Valeš.

-ale-

Chomutov v jubilejním roce - fotografická přehlídka

kostel sv. Ignáce, levá oratoř 26. 4. - 30. 6. 2002

Zájem o určité obory výtvarného umění ve společnosti se často mění, pulzuje. Tak se stává, že některá doba přeje grafikům, jindy malířům, někdy fotografům. Kolem silných osobností se sdružují skupiny, které pak mají potřebu vystavovat. V posledních letech však nabídka fotografických výstav pokulhává. A přitom nás fotografie provází na každém kroku, v reklamě, v tisku i v soukromí. Kde jsou všichni ti fotografové? Není čas na volnou tvorbu? A právě proto jsme si dali za cíl opět probudit fotografy ze zimního spánku a povzbudit jejich tvorbu. V minulých letech tu pracovala poměrně silná skupina. Někteří z nich se i dnes účastní. Jsou tu i nová jména a díla.

Téma dnešní výstavy, Chomutov v jubilejním roce, je možné zpracovat v různých oborech výtvarného umění, ale fotografii, podle mého názoru, sluší. Zkusme si představit narozeniny v kruhu rodiny. Sejdou se příbuzní, vzpomíná se na minulá setkání a zážitky. Dovedete si takovou

oslavu představit bez fotoalba?

750 let od první písemné zmínky města Chomutova. 750. výročí města... Kolika změnami prošla víra a jací lidé zde žili? Historické události ovlivněné válkami, německými rytíři, husity i jezuity již nikdo nevyfotí, tyto události ale vytvořily GENIA LOCI. Díky za něj. Některá města ho již vyhnala. S některými obcemi zašel. Ale nová generace zde narozených si jej opět začne chránit. A tomu, jako rodačka, věřím, a chci věřit.

Fotografická přehlídka nabízela tři okruhy: Chomutov v 750 letech existence; události, které město provázely a formovaly; a lidé, kteří zde žili a žijí. Jsou to náměty, které neomezuji tvůrčí potenciál autorů, a přitom mohou vypovídat o jejich vztahu k městu. O tom je schopen vypovídat každý. V nedávné době na Chomutovsku pracovala o velikonočním víkendu výtvarná skupina z Kunstkelleru Annaberg. Vyzvali jsme i je k účasti a zde vidíte, jak poeticky město a okolí působí na naše sousedy.

Výstava je členěna podle autorů. Jsou vystaveny fotografie: Jiřiny Černé, Vlasty Fišrové, Lucie Zochové, Zdeňka Fišra, Františka Gabriela, Martina Horníčka, Vratislava Hůrky, Miroslava Chlada, Karla Iši, Vladimíra Lichtenberga, ing. arch. Jaroslava Pachnera, Milana Pokrývky, Huga Sedláčka, neznámého autora a autorů sdružených kolem Kunstkelleru v Annabergu.

Meziknihovní výpůjční služba, www a @

Součástí činnosti naučného oddělení Střediska knihovnických a kulturních služeb je i meziknihovní výpůjční služba (MVS), která slouží k zajišťování potřebné studijní literatury našim čtenářům z jiných knihoven a současně poskytujeme naučnou literaturu z našeho fondu jiným knihovnám.

V dnešní době, kdy je knižní trh denně zaplavován novými a novými tituly, není možné, aby mohla knihovna nakupovat každou nově vycházející knihu. Proto je meziknihovní výpůjční služba stále hojněji využívána čtenáři všech typů knihoven.

Vzhledem k tomu, že je dnes v knihovnictví využívána při práci počítačová technika, máme možnost prostřednictvím elektronické pošty a internetu spolupracovat se širokým okruhem knihoven. Jsme v kontaktu jak s městskými a okresními knihovnami, tak i s vědeckými a dokonce i s Národní knihovnou České republiky, která je v "hodnostním" žebříčku knihoven na stupínku nejvyšším a navíc spolupracuje perfektně. Například nám pomáhá vyhledávat cizojazyčnou literaturu, kterou my v souborných katalozích nenalezneme. Prostřednictvím Národní knihovny v Praze objednáme tituly ze zahraničních knihoven, což není sice pro čtenáře laciná záležitost, ale přesto ji využívají, protože občas nutně potřebují ke studiu knihu, kterou nemá žádná knihovna na území České republiky. Letos jsme kupříkladu dostali knihu až z Texasu. **V letošním roce již bylo pro čtenáře naší knihovny vyžádáno 118 svazků odjinud. My sami jsme půjčili jiným knihovnám letos již 179 svazků.** Počet požadavků jak našich čtenářů, tak i jiných knihoven, má oproti předešlému roku stoupající tendenci.

Marie Laurinová

Veřejné informační služby knihoven - VISK 3

Také v roce 2001 vyhlásilo ministerstvo kultury grantové řízení v oblasti knihoven na rok 2002 - veřejné informační služby knihoven: VISK. Pro veřejné knihovny s regionální funkcí, městské knihovny a místní veřejné knihovny je program VISK 3, který se člení na dvě oblasti a/ zavádění nových technologií v knihovnách, b/ zavedení Internetu do knihoven.

Finančně se ministerstvo podílí 70 %, zřizovatel pak dodává 30 %. Pro letošní rok se přihlásily **knihovny MěK Jirkov, MěK Klášterec n. O., MLK Měděnec a MLK Vilémov**. Všem knihovnám byl grant udělen.

V souvislosti s tím bych chtěla připomenout všem zřizovatelům knihoven knihovní zákon, který předpokládá zavedení Internetu do všech veřejných knihoven a dále skutečnost, že i v letošním roce program VISK 3 bude vyhlášen a bylo by dobře s tím počítat. SKKS Chomutov rádo poskytne metodickou pomoc při zařizování žádosti.

Lau

Festival mateřského jazyka

Středisko knihovnických a kulturních služeb v Chomutově se připojilo k akcím pořádaným v rámci 1. ročníku Festivalu mateřského jazyka na počest Mezinárodního dne mateřského jazyka (21. února). Vyhlásila ji nezisková organizace Do Fantazie4 ve spolupráci s Okresní knihovnou v Táboře v rámci kampaně 30 dní pro občanský sektor. Hlavní myšlenkou festivalu bylo prostřednictvím her a soutěží přispět k soustředěnému vnímání českého jazyka

*. **Dětské oddělení SKKS** si připravilo vlastní upravenou verzi akce o **nonstop čtení českých pohádek**. 11. dubna 2002 jsme pozvali tři třídy (3. A, 3. B a 2. A) z 3. ZŠ v Chomutově ke čtení Erbenovy Zlatovlásky. Celkem se zúčastnilo 72 dětí, které četly z knihy dohromady 135 minut. Každý účastník dostal za snahu malou odměnu, takže spokojenost vládla na obou stranách.*

*Druhou neméně zajímavou akcí bylo vyplňování ankety v jednotlivých odděleních knihovny, kavárně a galerii návštěvníky. Účastníci odpovídali na dvě otázky: "**Jaké je Vaše nejoblíbenější slovo?**" a "**Co byste popřáli českému jazyku?**". Účelem ankety bylo pobídnout lidi k zamyšlení nad českým jazykem a nad individuálním vztahem každého člověka ke svému mateřskému jazyku. Výsledky byly pro nás opravdu velmi zajímavé a poučné. Chystáme se připravit z příspěvků malou výstavku.*

Kamila Trubačová, studovna

Koncertní sezóna začala!

KONCERTY V KVĚTNU

Pro jarní období jsme připravili řadu koncertů v kostele sv. Ignáce a v atriu našeho areálu.

- V sobotu **4. května** 2002 v 16 hodin uvádíme v atriu SKKS (nebo v kavárně - podle počasí) "**JARNÍ PASTORÁLE**" - houslový recitál Petra Bendy, kterého doprovodí na klavír Michaela Kaftanová. V jejich podání zazní skladby P. I. Čajkovského, J. Suka, A. Vivaldiho, J. Kubelíka. Kouzelnou atmosféru květnového odpoledne umocní básně R. Thakura, W. Shakespeara a P. Skarlanta v přednesu Jany Kleinové.
- V sobotu **11. května** od 14 hodin se v atriu představí nevšední žákovský orchestr ZVON z Lišan u Rakovníka pod vedením dr. Oty Křižanovského, který má za sebou řadu koncertních vystoupení u nás i v zahraničí a nedávno měl svůj medailon v České televizi. Chomutovskému publiku zahraje skladby G. Gershwin, J. Suchého, F. Lehára, G. Milera a dalších v tříhodinovém koncertu "**ZVON HRAJE ŠŇŮRU PEREL.**"
- Na **14. květen** zveme hudbymilovné posluchače do kostela sv. Ignáce na koncert komorního smíšeného pěveckého sboru **VENTILKY**, vedeného sbormistrem Mgr. Lubošem Hánou. Sbor pozval do svého programu milého hosta - skupinu **Všeho s Mírou**. V jejich programu nechybí posluchačsky velice oblíbené dvě části z rockového oratoria "Eversmiling liberty", které mělo vloni v červnu v těchto prostorách veliký úspěch při svém chomutovském premiérovém provedení.
- Čtvrté pozvání je na koncert hudebního tria "**MUSICA PER TIBIA**", v jehož čele se představí kytarista a chomutovský rodák Pavel Kloub spolu s flétnistou Václavem Martinem Sýkorou a sopranistkou Janou Kauckou. Jejich program zahrnuje období od renesance po současnost a velký prostor je v něm věnován W. A. Mozartovi, který prý naším městem projížděl se svým otcem Leopoldem a údajně si v kostele sv. Ignáce také zahrál. **21. května** v 18 hodin - kostel sv. Ignáce.
- Květnovou nabídku zakončíme bonbón- kem. Tím je hudební beseda s jedinečným americkým jazzovým kytaristou a muzikologem **TONY ACKERMANEM**. Tento vynikající muzikant a profesor na pražské HAMU přijede **20. května** do Chomutova a v literární kavárně SKKS vás od 18 hodin bude zasvěcovat do "Kouzla lidského hlasu". Ve svém poutavém vyprávění (doplněném celou řadou hudebních ukázek) vás seznámí s fascinujícími hudebními zvuky kultur celého světa. Nenechte si ujít toto setkání!

KONCERTY V ČERVNU

- Letošní ročník soutěže **Mladá píseň 2002** je opět nabitý! Přihlásilo se 23 soutěžících. Převládá česká tvorba, vítězí muzikály. Finálový večer proběhne **21. 6. 2002** od 19 hodin v atriu SKKS.
- V letošním roce si opět pořadatelé **Sasko-českého hudebního festivalu** vybrali pro jeden z řady pořádaných koncertů kostel sv. Ignáce v Chomutově. V neděli **16. 6. 2002** v 19 hodin se představí se svým programem **norský komorní soubor "MUSIKK I NORDLAND"**.
- Pravidelné červnové **čtvrteční koncerty BIG BANDu SKKS** v atriu budou pokračovat i letos! Vždy od 17.00 hodin.

K historii chomutovské knihovny

Během období mezi zářím 1923 a prosincem 1924 se součástí městského úřadu v Chomutově stala tři nová pracoviště - archiv, knihovna a muzeum. Založení chomutovského městského archivu, knihovny i muzea nebylo tak jednoduché a přímočaré, jak by se snad mohlo zdát z jejich do jisté míry příbuzného poslání a doby vzniku. Každá z těchto institucí při svém konstituování vycházela z odlišných pozic a jiných rámcových souvislostí. Z chronologie vzniku městského archivu, knihovny a muzea v Chomutově lze navíc při pozorném sledování vyčíst, že se patrně nejednalo o náhodný a

neřízený proces, ale o dlouhodobější a cílevědomý plán s promyšlenými a dobře načasovanými kroky. Autory tohoto plánu dnes již asi neodhalíme, ale je pravděpodobné, že jednu z rozhodujících pozic mezi nimi zaujímal dlouholetý chomutovský starosta dr. Ernst Storch.

Knihovna

Knihovna měla - na rozdíl od chomutovského muzea a knihovny - nárok na své bytí zajištěný zákonem, který přijalo Národní shromáždění necelý rok po vzniku republiky, 22. července.

Podle ustanovení zákona měly být v politických obcích, kde žije více než 400 obyvatel, do 31. prosince 1920 zřízeny veřejné knihovny. (Menším obcím byla dána lhůta o rok delší.) Každá obecní knihovna měla mít také výpůjční místnost, čítárnu časopisů a příruční knihovnu s díly encyklopedického charakteru. Za vlastní provoz pak zodpovídal knihovník, kterým musel mít v městech, kde žilo víc než deset tisíc obyvatel, středoškolské vzdělání. V sousední a tehdy samostatné politické obci Horní Ves byla veřejná knihovna otevřena počátkem února 1921. Chomutovu ale splnění podmínek knihovního zákona mnohem déle. Na podzim roku 1921 zastupitelstvo odsouhlasilo, že město za pět tisíc korun koupí knihy a úložné skříně čtenářského a vzdělávacího spolku Deutsche Kasino, které se později měly stát základem obecní knihovny. V následujícím roce vyčlenilo pro knihovnu dalších dvacet tisíc korun, ale kvůli nedostatku vhodných prostor Chomutov městskou knihovnu stále neměl.

Intenzivněji se rada a zastupitelstvo začaly knihovnou zabývat až v druhé polovině roku 1923. 26. října zvolilo zastupitelstvo pětičlennou knihovnickou radu, jejímž předsedou se 8. února 1924 stal pětatřicetiletý odborný učitel Eduard Fiedler (pozdější starosta Chomutova v letech 1938-1945). Knihovna, pro kterou se nakonec našlo místo na městské radnici, zahájila činnost 1. srpna 1924. Je pravděpodobné, že načasování konečné fáze vzniku městské knihovny do doby po založení muzea a přijetí městského archiváře nebylo náhodné, ale vycházelo ze záměru upřednostnit ty instituce, jejichž zřízení nepřikazoval zákon a záleželo jen na dobré vůli městských obcí a jejich radních.

Knihovní řád

Stav chomutovské knihovny v době jejího otevření byl poněkud provizorní. Nepochybně již od prvního dne se řídila knihovnickým řádem, který však zastupitelstvo odsouhlasilo až 20. října. Podle něj měla být knihovna otevřena od pondělí do pátku, střídavě vždy mezi 15.00 - 16.00 až 19.00 - 20.00 hodinou, její návštěvníci museli být starší 14 let a mohli si půjčit jednu (ve výjimečných případech dvě) knihy beletrie na dobu 14 dnů. U naučných a vědeckých titulů to mohly být dva exempláře a výpůjční doba trvala měsíc. Za každou knihu se platilo dvacet haléřů půjčovního. Týden po svém otevření měla městská knihovna sto přihlášených čtenářů, do konce roku 1925 přesáhl jejich počet 900.

Knihovně také zpočátku chyběl natrvalo jmenovaný knihovník. Konkurs na obsazení tohoto místa vyhlásilo městské zastupitelstvo až 20. října. Do výběrového řízení se přihlásilo celkem 15 uchazečů. Knihovníkem (1 500 Kč) nakonec 19. 12. 1924 městské zastupitelstvo zvolilo Otto Stamma z Chomutova, který knihovnu vedl již od jejího otevření. Městskou knihovnu řídila a kontrolovala výše zmíněná knihovnická rada. Podle výše zmíněného zákona a jeho prováděcího nařízení musely obce, v nichž žilo nejméně 400 příslušníků národnostní menšiny, zřídit i knihovnu menšinovou. Česká menšinová knihovna v Chomutově zahájila činnost 26. března 1926. Jednalo se skutečně o malou knihovnu - v době zahájení měla necelých sedmdesát knih oproti více než třem tisícům svazků městské knihovny německé. V Horní Vsi byla česká knihovna otevřena o rok později.

(Z referátu PaedDr. Petra Raka, SOA Kadaň,

... krátce

*** Školní rok 2001/2002 zakončí posluchači Akademie třetího věku (A3V) zájezdem "za uměním a historií" - **Krajem Emila Filly**. První zastávka bude ve skanzenu Březno u Loun, další v okresním muzeu v Lounech a v chrámu sv. Mikuláše a nakonec v Galerii Emila Filly na Peruci, u Oldřichova dubu a Boženiny studánky a v Muzeu českého venkova.

*** **Zvuková knihovna** vydala: "Pověsti Chomutovska očima studentů" (leden), "Staré pověsti Kadaňska" (únor), "Dějiny Chomutova I." (březen), "Dějiny Chomutova II." (duben), Jaroslav Fencl: Jan Hasištejnský z Lobkovic I." (květen). Audiokazety se půjčují v čítárně SKKS nevidomým a dalším zájemcům, je možno si je zakoupit také v oddělení beletrie, čítárny a v dalších prostorách knihovny.